

Utbildningsförvaltningen
Tor Andersson, Magnus Wahlberg

2022-06-09

Dnr BOU 2021-352

Barn- och ungdomsnämnden

Återrapportering Linköpingsförslag - Porrfri barndom - inför porrfilter på skolans datorer och iPads (juni-22)

Förslag till barn- och ungdomsnämndens beslut

1. Informationen noteras.

Ärende

Ett Linköpingsförslag inkom 20 april 2021, Dnr BOU 2021-352. Ärendet hanterades på barn- och ungdomsnämndens sammanträde 2021-12-16.

Nämnden gav förvaltningen i uppdrag att ta fram en lägesbild för hur och i vilken grad elevers internetanvändning i skolan vållar problem, till exempel elevers surfning på olämpliga webbsidor.

En enkät har skickats till grundskolornas rektorer för att undersöka i vilken grad skolorna själv uppfattar att de har problem med elever som porrsurfar och vilka insatser från kommunen som önskas. Totalt så har 28 svar kommit in vilket motsvarar hälften av skolorna.

Beslutsunderlag:

Tjänsteskrivelse – Återrapportering Linköpingsförslag - Porrfri barndom - inför porrfilter på skolans datorer och iPads (juni-22)

Eventuella bilagor

Bakgrund

Resultat av enkäten

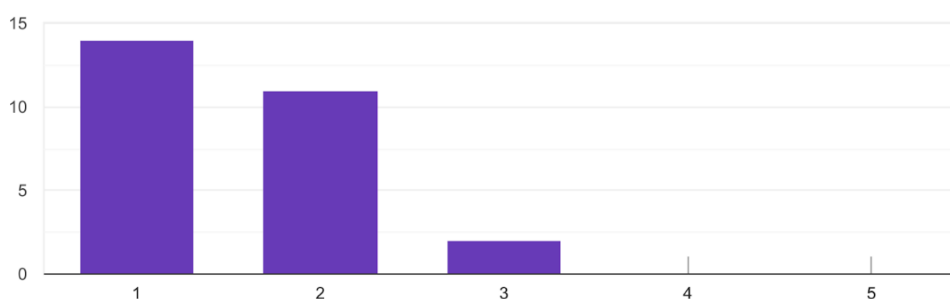
Totalt har 28 svar inkommit, vilket är hälften av skolorna.

På frågan hur stort problem respektive skola har med porrsurfning på en femgradig skala där 1 är "Inga problem alls" och 5 är "Mycket allvarliga problem" svarar en majoritet ett eller två, det vill säga de anger att de inte har problem.

Två skolor anger dock 3, det vill säga att de har vissa problem. Svaren är från F-6 skolor, som använder iPads som ju har ett hårt skydd. Det skyddet måste dock aktiveras för varje enskild enhet för äldre iPads, vilket är problematiskt.

Hur stort problem uppfattar du att din skola har med elever som porrsurfar i skolan?

27 svar

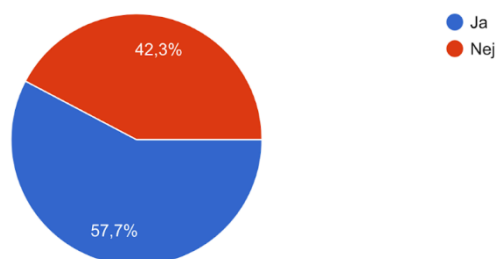

Figur 1: Hur stort problem har skolorna med elevers porrsurfning? Bedömd på 5-gradig skala, där 1 är "Inga problem alls" och 5 är "Mycket allvarliga problem"

En åtgärd som centrala förvaltningen skulle kunna sätta är centrala riktlinjer. Drygt hälften av skolorna önskar detta, se figur 2.

Behövs centrala riktlinjer i arbetet mot elevers porrsurfning i skolan?

26 svar

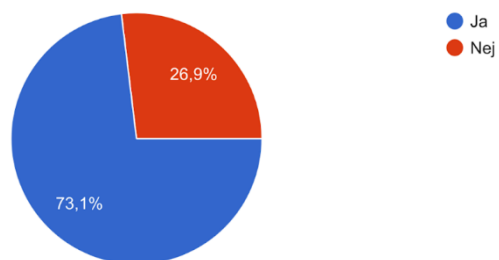

Figur 2: Behov av centrala riktlinjer

En annan åtgärd vore att ändra om det mjuka nätverksfiltret till ett hårt för kategorin porr. Där finns en tydlig majoritet skolor som önskar detta, se figur 3.

Skulle en hård spärr för porr i nätverket stället för varningstext vara önskvärt?

26 svar

Figur 3: Behov av hård spärr i nätverket

Omvärldsbevakning

Det finns ett antal källor till information om hur porr och porrfilmer kan hanteras:

1. [SKR-Rapport](#)
 Överenskommelse mellan staten och Sveriges Kommuner och Regioner för att stärka jämställdhetsarbetet på lokal och regional nivå 2018–2020
 Se sid 39 punkt 4.6.6 Porrfilter i skolmiljö SKR skriver:
Många kommuner står inför beslut om inköp av webbfilter, men frågorna kring juridik, kostnader, funktionalitet och prestanda är komplexa. SKR har analyserat rättsläget för webbfilter i skolmiljö och funnit att lagstiftningen behöver förtydligas. Detta har SKR framfört i en hemställan till regeringen.
2. Elza Dunkels forskningsblogg om barns och ungas nätkulturer, barns rättigheter och lärande. <https://kulturer.net/2020/02/19/qa-om-porrfilter/>
 Elza Dunkels är docent i pedagogiskt arbete vid Umeå universitet, där hon är lärarutbildare och forskare. Hennes doktorsavhandling handlar om barns och ungas Internetanvändande och om kulturer på nätet. Hennes forskning handlar om vilka strategier barn och unga använder när de är ute på Internet för att skydda sig mot faror och obehagligheter. Detta säger Dunkels om porrfilter: *“Den samlade forskningen visar att det inte fungerar som skydd mot oönskat innehåll.”*
3. [Tjänsteskrivelse Malmö Stad 2021-04-28](#)
 Under 2019/2020 utredde Malmö stads stadskontor frågan om filter och kom då fram till att innehållsfilter/porrfilter inte är det självklara valet eftersom forskning visat att dessa tekniska lösningar inte fungerar och har den effekt man önskar. Rapporten påvisade att det i flera av de skånska kommunerna finns en spridd uppfattning att ett filter ger en falsk trygghet och dessutom medför en risk för överfiltrering där även önskat material blockeras/filtreras bort.
4. *Porrfri barndom.* <https://www.porrfribarndom.se/>
 Den organisation som står bakom innehållet i det aktuella medborgarförslaget heter porrfri Barndom och är en politiskt och religiöst obunden ideell förening och barnrättsorganisation.
5. [Hudiksvall](#) också en bra text: *Det finns ingen forskning om barn och ungas säkerhet som visar på fördelar med filter. De enda källor man anger är tillverkarnas löften. Det finns en risk att lärare och annan personal invaggas i en falsk trygghet där man inte längre pratar om värdegrund, förhållningssätt, etik och moral på internet utan litar på att eleverna är skyddade genom att det finns ett filter.*

För och emot ett hårt filter

- Porr har ingen plats i undervisningen eller skolans verksamhet
- Ett filter ger en falsk trygghet och
De blockerar en massa sådant som inte är porr: som preventivmedelsrådgivning, hemsidor för sexuella minoriteter eller om sexuella övergrepp – sådant som ungdomar behöver lära sig om under formativa år.
Kan blockera HBTQI-information och sexualupplysningssajter”. Ett av de allvarligare problemen med innehållsfilter.
- Det är inte tekniskt möjligt att ta hänsyn till allt material på internet och filtrera bort allt oönskat material och släppa igenom önskat.
- Ett filter på kommunens nätverk hindrar inte surfning från andra nätverk

Utbildningsförvaltningen

Anders Jolby

Beslutet skickas till:

-